Категорія справи № **610/1715/24: Кримінальні справи (з 01.01.2019); Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку; Воєнні злочини.**
Надіслано судом: **22.12.2025.** Зареєстровано: **23.12.2025.** Забезпечено надання загального доступу: **24.12.2025.**
Номер судового провадження: **1-кп/610/34/2025**
Номер кримінального провадження в ЄРДР: **12022221080000632**

В И Р О К

Іменем України

№ 610/1715/24 № 1-кп/610/34/2025м. Балаклія22 грудня 2025 року

Балаклійський районний суд Харківської області у складі:

судді: ОСОБА_1 ,

за участю

секретарів: ОСОБА_2 , ОСОБА_3 ,

прокурорів: ОСОБА_4 , ОСОБА_5 ,

потерпілих: ОСОБА_6 , ОСОБА_7 ,

захисника: ОСОБА_8 ,

розглянувши у відкритому судовому засіданні в залі суду кримінальне провадження за обвинуваченням

ОСОБА_9 , ІНФОРМАЦІЯ_1 ; уроженця м. Черняховськ Калінінградської області Росії; громадянина Російської Федерації; крайнє відоме місце реєстрації за адресою: АДРЕСА_1 ; на той час старшого оперуповноваженого відділу управління Федеральної служби безпеки Росії по Балтійськом флоту і військам Калінінградської області (в/ч НОМЕР_1),

у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України,

в с т а н о в и в:

З 19 лютого 2014 року представниками Російської Федерації (далі - РФ) розпочато збройне вторгнення Збройних Сил РФ (далі - ЗС РФ), приховане твердженням керівників РФ про переміщення військових підрозділів в рамках звичайної ротації сил Чорноморського флоту, які у взаємоді військовослужбовцями Чорноморського флоту РФ та іншими підрозділами ЗС РФ здійснили блокування і захоплення адміністративних будівель і ключових об`єктів військової та цивільної інфраструктури України, забезпечивши військову окупацію території Автономної Республіки Крим і м Севастополя. 18 березня 2014 року РФ оголосила про офіційне включення Криму до її території.

Протягом березня та на початку квітня 2014 року, під безпосереднім керівництвом та контролем представників влади та ЗС РФ, представники іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд і груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих РФ, взяли пі контроль будівлі, в яких знаходилися органи місцевої влади та місцеві органи виконавчої влади України, військові об`єкти України в окремих районах Донецької та Луганської областей України. 07 квітня 2014 року в м. Донецьку створено терористичну організацію «Донецька народна республіка (далі - «ДНР»), а 27 квітня 2014 року в м. Луганську - терористичну організацію «Луганська народна республіка» (далі - «ЛНР»), у складі яких утворені незаконні збройні формування, які функціонують і по теперішній час.

Внаслідок військових дій у період із травня по серпень 2014 року сили оборони України звільнили частину раніше окупованих територій Донецької та Луганської областей.

Датою початку тимчасової окупації Російською Федерацією окремих територій України є 19 лютого 2014 року. Автономна Республіка Крим та місто Севастополь є тимчасово окупованими РФ з 20 лютого 2014 року. Окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, окупованими РФ (у тому числі окупаційною адміністрацією РФ) починаючи з 7 квітня 2014 року, відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII.

24 лютого 2022 року Президент РФ оголосив початок так званої «спеціальної військової операції». Після цього, близько четвертої години ранку того ж дня, ЗС РФ, інші збройні формування РФ та підконтрольні їм угруповання іррегулярних незаконних збройних формувань розпочал широкомасштабне військове вторгнення на територію України, увійшовши з боку РФ, Білорусі та тимчасово окупованої території України, що супроводжувалось завданням ракетно-артилерійських ударів та бомбардувань авіацією об`єктів по всій території України.

З того моменту сили оборони України здійснюють збройну відсіч вздовж всієї лінії фронту.

Факт широкомасштабного збройного вторгнення на територію України 24.02.2022 не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. 1, 3 Висновку 30 (2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п. 17, 18 Наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочин геноциду та покарання за нього» (Україна проти РФ) тощо).

24.02.2022 Указом Президента України № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», у зв`язку з військовою агресією РФ проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закон України «Про правовий режим воєнного стану» постановлено введення в Україні воєнного стану із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб, який у подальшому неодноразово продовжувався та діє на теперішній час.

Відповідно до ст. 2 спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 р., ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути мі двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Таким чином, з 19 лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією РФ проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії на території України законів та звичаїв війни (норм міжнародного гуманітарного права).

Відповідно до Конвенції про захист цивільного населення під час війни, підписаної у м. Женеві 12.08.1949, учасниками якої є, зокрема, Україна та РФ (далі - Конвенція), сторони домовилися, що Високі Договірні Сторони зобов`язуються дотримуватися та забезпечувати дотримання цієї Конвенції з всіх обставин.

Згідно ст. 3 Конвенції з особами, які не беруть активної участі в бойових діях, у тому числі з особами зі складу збройних сил, що склали зброю, а також із тими, хто hors de combat (поза боєм) унаслідок хвороби, поранення, затримання чи з будь-якої іншої причини, поводяться гуманно, без будь-яко ворожої дискримінації, причиною якої слугують раса, колір шкіри, релігія чи вірування, стать, походження чи майновий стан чи будь-які інші подібні критерії.

Із цією метою є забороненими й залишатимуться забороненими будь-коли та будь-де такі діяння стосовно зазначених вище осіб: a) насилля над життям й особистістю, зокрема всі види вбивств, завдання каліцтва, жорстоке поводження й тортури; b) захоплення заручників; c) наруга над людсько гідністю, зокрема образливе та принизливе поводження; d) засудження та застосування покарання без попереднього судового рішення, винесеного судом, який створено належним чином і який надає судові гарантії, визнані цивілізованими народами як необхідні.

Згідно з положеннями ст. 27 Конвенції особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин на особисту повагу, повагу до своєї честі, права на сім`ю, їхніх релігійних переконань та обрядів, звичок та звичаїв. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, ві будь-якого акту насильства чи залякування, від образ та цікавості натовпу.

З урахуванням положень стосовно здоров`я, віку та статі, сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, має право поводитися з усіма ними однаково, без жодної дискримінації, зокрема стосовно раси, релігії або політичних переконань.

У силу положень ст. 31 Конвенції жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей.

Відповідно до ст. 32 Конвенції Високі Договірні Сторони спеціально дають згоду на те, що їм забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється н лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та медичні чи наукові досліди, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше брутальне поводження з боку як цивільних, так і військових властей.

Згідно із ст. 33 Конвенції пограбування забороняються. Репресалії стосовно осіб, які перебувають під захистом, та їхнього майна забороняються.

Статтею 11 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від

12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Додаткового протоколу I) від 8 червня 1977 року (далі - Додаткового протоколу I) передбачено, що фізичному і психічному стану здоров`я і недоторканності осіб, що перебувають під владою супротивної сторони або інтернованих, затриманих чи яким-небудь іншим чином позбавлених свободи в результаті ситуації, зазначеної у статті 1, не повинно завдаватися шкоди шляхом якоїсь невиправданої дії або бездіяльності.

Статтею 44 Додаткового протоколу I передбачено, що для сприяння посиленню захисту цивільного населення від наслідків воєнних дій комбатанти зобов`язані відрізняти себе від цивільного населення в той час, коли вони беруть участь у нападі або у воєнній операції, що є підготовкою до напад Однак у зв`язку з тим, що під час збройних конфліктів бувають такі ситуації, коли через характер воєнних дій озброєний комбатант не може відрізнити себе від цивільного населення, він зберігає свій статус комбатанта за умови, що в таких ситуаціях він відкрито носить свою зброю.

Статтею 51 Додаткового протоколу I передбачено, що цивільне населення й окремі цивільні особи користуються загальним захистом від небезпек, що виникають у зв`язку з воєнними операціями. Цивільне населення як таке, а також окремі цивільні особи не повинні бути об`єктом нападі Заборонено акти насильства чи загрози насильства, що мають головною метою тероризувати цивільне населення.

Крім того, статтею 75 Додаткового протоколу I встановлено, що тією мірою, якою їх торкається ситуація, зазначена у статті 1 цього Протоколу, з особами, які перебувають під владою сторони, що бере участь у конфлікті, і не користуються сприятливим ставленням згідно з Конвенціями або згідно цим Протоколом, за всіх обставин поводяться гуманно, і вони, як мінімум, користуються захистом, передбаченим у цій статті, без будь-якої несприятливої різниці, заснованої на ознаках раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії чи віросповідання, політичних або інших переконань, національного ч соціального походження, майнового стану, народження чи іншого статусу або на яких-небудь інших подібних критеріях. Кожна сторона має з повагою ставитися до особи, честі, переконань та релігійних обрядів усіх таких осіб.

Згідно з ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу I заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії, незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів: a) насильство над життям, здоров`ям і фізичним та психічним станом осі зокрема: a.1) вбивство; a.2) катування всіх видів - фізичні чи психічні; a.3) тілесні покарання; a.4) каліцтво; b) знущання над людською гідністю, зокрема принижуюче й образливе поводження, примус до проституції чи непристойне посягання в будь-якій його формі.

Одразу після оголошення 24.02.2022 Президентом РФ про початок «спеціальної військової операції», російські війська перетнули російсько-український кордон та пішли у наступ на території Харківської області, розпочалися обстріли військовослужбовцями ЗС РФ та учасниками незаконни збройних формувань цивільних об`єктів та цивільного населення на території Харківської області.

У подальшому значна кількість військовослужбовців ЗС РФ разом з учасниками незаконних збройних формувань у складі визначених підрозділів ЗС РФ пересувалися територією Харківської області як в напрямку адміністративних кордонів області, так і в зворотному - у бік російсько-українського кордону.

Одночасно з веденням бойових дій на території Харківської області та здійсненням обстрілів населених пунктів, у тому числі з ракетно-артилерійського озброєння та із застосуванням авіації, військовослужбовці ЗС РФ з метою забезпечення можливості безперешкодного пересування територіє області здійснювали блокування чи тимчасове захоплення ряду населених пунктів, облаштування на автомобільних шляхах області блокпостів для здійснення заходів щодо контролю доступу осіб на обумовлену ділянку території та ймовірну оборону від наступу військовослужбовців Збройних Си України.

Після 24.02.2022 (більш точної дати та часу не встановлено), для придушення будь-яких проявів незгоди з політикою окупаційної влади, насильного примушування до співпраці з її представниками та усунення перешкод у реалізації заздалегідь запланованих намірів на тимчасово окуповані території Харківської області, у тому числі м. Балаклії, представниками влади РФ залучено працівників Федеральної служби безпеки РФ, зокрема працівників УФСБ РФ по Балтійському флоту (в/ч №46443).

У ході активних бойових дій, з метою подальшого руху ЗС РФ у напрямку м. Харків та забезпечення подолання супротиву військ України на території Харківської області військовослужбовцями ЗС РФ 24.02.2022 взято під повний контроль ряд населених пунктів Балаклійської територіально громади Ізюмського району Харківської області, а з 03.03.2022 безпосередньо м. Балаклія Ізюмського району Харківської області.

В цей час на території вказаних населених пунктів перебувало цивільне населення, яке не брало участі у збройному конфлікті.

Маючи повний контроль над м. Балаклія Ізюмського району Харківської області військовослужбовці ЗС РФ переконались у тому, що на території населеного пункту проживає цивільне населення, яке не бере участі у збройному конфлікті та не може чинити будь-якого супротиву волі окупантів, також, що на території міста та поза його межами не розміщені військові об`єкти та підрозділи Збройних Сил України.

Реалізуючи політику держави-агресора щодо широкомасштабних нападів на місцевих мешканців, зокрема й колишніх та діючих працівників правоохоронних органів, представників органів місцевого самоврядування, що не перебували при виконанні своїх професійних обов`язків та які незгодні діями окупаційної влади, спрямованими на відокремлення Харківської області від України та приєднання її території до складу Російської Федерації, в порушення ст. 3, 28, 68 Конституції України, ст. 1, 2, 3, 4, 6, 31, 32, 33, 147 Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.194 року, ратифікованої Указом Президії Верховної Ради Української РСР «Про ратифікацію Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року про захист жертв війни» від 03.07.1954 (далі - Конвенція), ст. 51, 52, 75 Додаткового протоколу I, упродовж 2022 року, перебуваючи на території тимчасо окупованого міста Балаклія Ізюмського району Харківської області, за наказом співробітника служби Федеральної служби безпеки РФ ОСОБА_9 , за попередньою змовою з іншими невстановленими особами з числа працівників вказаного управління та інших військових підрозділів РФ, маюч умисел на порушення законів та звичаїв війни, згода на обов`язковість яких надана Верховною Радою України, у формі жорстокого поводження з цивільним населенням, незаконно, без складання будь-яких процесуальних документів, із застосуванням фізичної сили, затримували потерпілих, післ чого під примусом та погрожуючи позбавленням життя, останніх та їх рідних, привозили та незаконно ув`язнювали до спеціально облаштованої катівні, розташованій у будівлі відділу поліції № 1 Ізюмського РУП ГУНП в Харківській області за адресою: м. Балаклія, вул. Жовтнева (зараз Захисників України), буд. 33, де із застосуванням фізичного насильства, погроз позбавленням життя, катування електрострумом за допомогою спеціального пристрою, імітації розстрілу, допитували та примушували до неглaсної співпраці з Федеральною службою безпеки РФ.

18.04.2022 (більш точний час не встановлений) ОСОБА_9 , в порушення вимог ст. 51, 75 Додаткового протоколу I та ст. 3, 27, 32 Конвенції, діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи їх наслідки, переслідуючи прями єдиний умисел, спрямований на нелегальне ув`язнення особи та подальше її незаконне утримання із застосуванням тортур та катувань, віддав наказ невстановленим особам з числа військових підрозділів РФ на затримання з подальшим незаконним утриманням потерпілого ОСОБА_7 ІНФОРМАЦІЯ_2 , із застосуванням тортур та катуванням останнього.

На виконання наказу ОСОБА_9 невстановлені особи з числа працівників Федеральної служби безпеки та інших військових підрозділів РФ, 18.04.2022 (більш точний час не встановлений), перебуваючи на блокпосту, біля будівлі «Горгазу», розташованої за адресою: вул. Медова, 7, м. Балаклія Ізюмського району, Харківської області зупинили ОСОБА_7 , який рухався на автомобілі марки «Nissan Almera» номерний знак НОМЕР_2 , та погрожуючи вогнепальною автоматичною зброєю, із застосуванням заходів фізичного впливу, створивши тим самим загрозу його життю і здоров`ю затримали потерпілого та доставили до приміщення «Горгазу», після чого завели до підвального приміщення.

В цей же день ОСОБА_7 проти його волі невстановлені особи із застосуванням фізичної сили доставили до захопленої будівлі відділу поліції № 1 Ізюмського РУП ГУНП в Харківській області за адресою: м. Балаклія, вул. Жовтнева (зараз - Захисників України), буд. 33, де останнього помістили д камери у приміщенні колишнього ізолятору тимчасового тримання та незаконно утримували там з 18.04.2022 по 28.04.2022, що є порушенням пункту «а» статті 3 Конвенції в частині заборони жорстокого поводження з особою.

У період з 18.04.2022 по 23.04.2022, у порушення ч. 2 ст. 51, ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу I, за наказом ОСОБА_9 та у його присутності, потерпілого ОСОБА_7 тричі допитували із застосуванням фіксації в одному положенні, сидячи на стільці, переважно з одягнутою на очі шапкою. Під ча допитів потерпілому наносились хаотичні удари руками та ногами по всьому тілу. Відповіді на поставлені питання не зумовлювали припинення катування та нанесення тілесних ушкоджень.

Під час того як ОСОБА_7 надавав відповіді на запитання, присутні під час допиту невстановлені військовослужбовці ЗС РФ слідкували за реакцією ОСОБА_9 .

Якщо останній змінював тон або тембр голосу, потерпілому починали наносити удари, що свідчить про попередню змову ОСОБА_9 з невстановленими військовослужбовцями ЗС РФ в частині віддання наказу на спричинення тілесних ушкоджень потерпілому.

ОСОБА_7 незаконно утримували в камері приміщення колишнього ізолятору тимчасового тримання на 1 поверсі будівлі відділу поліції № 1 Ізюмського РУП ГУНП в Харківській області. Потерпілий утримувався в умовах, які відповідають критеріям образливого та принизливого поводження особами, без будь-яких меблів, під час утримання не надавались жодні засоби гігієни, заборонялось відвідувати вбиральні, що зумовлювало здійснення біологічних потреб потерпілим безпосередньо у приміщеннях для утримання, вода та їжа надавалась у незначних розмірах через тривали проміжок часу, потерпілого утримували без можливості виходу надвір, після застосування фізичного насильства медична допомога не надавалась.

28.04.2022 у денний час доби (більш точний час не встановлений) ОСОБА_7 відпустили додому.

ОСОБА_7 виявляє ознаки розладу психіки «Посттравматичний стресовий розлад», який виник внаслідок протиправних дій військових РФ та учасників пов`язаних з ними незаконних збройних формувань, які полягали у незаконному затриманні, утриманні у камері відділу поліції № 1 Ізюмського РУП ГУНП в Харківській області, застосуванні фізичного та психологічного насильства, нелюдських умов утримання у період часу з 18.04.2022 по 28.04.2022.

Їх дії носили для ОСОБА_7 психотравмувальний характер та спричинили страждання.

Події, що відбувалися з ОСОБА_7 у період часу з 18.04.2022 по 28.04.2022 та їх наслідки постали для нього помірно інтенсивно та тривало психотравмуючими, обумовили негативні зміни фізично, психоемоційної та соціальної сфер його особистості, обмежили його соціальне функціонування т значно погіршили якість життя.

Таким чином, ОСОБА_9 , перебуваючи на території м. Балаклія Ізюмського району Харківської області, діючи в умовах збройного конфлікту, та усвідомлюючи що діє в умовах такого конфлікту, усвідомлюючи явну злочинність власних дій та бажаючи їх настання, віддав наказ підлеглим особам числа військових підрозділів РФ на вчинення нападу на цивільну особу, що є порушенням ст. 51, 75 Додаткового протоколу I (інші порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов`язковість яких надана Верховною Радою України) та на жорсток поводження з цивільним населенням, а саме незаконне утримання, застосування тортур і катування (завданням ударів по різних частинах тіла) цивільної особи ОСОБА_7 , в результаті чого грубо порушив вимоги ст. 3, 28, 68 Конституції України, ст. 1, 2, 3, 4, 6, 31, 32, 147 Конвенції.

18.05.2022, близько 10:00, ОСОБА_9 , в порушення вимог ст. 51, 75 Додаткового протоколу I та ст. 3, 27, 32 Конвенції, діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи їх наслідки, переслідуючи прямий єдиний умисел спрямований на нелегальне ув`язнення особи та подальше її незаконне утримання із застосуванням тортур та катувань, віддав наказ невстановленим особам з числа військових підрозділів РФ на затримання з подальшим незаконним утриманням потерпілого ОСОБА_6 , ІНФОРМАЦІЯ_3 , і застосуванням тортур та катуванням останнього.

На виконання наказу ОСОБА_9 невстановлені особи з числа працівників Федеральної служби безпеки та інших військових підрозділів РФ, 18.05.2022, близько 10:00, знаходячись по вул. Жовтневій, 43 м. Балаклія Ізюмського району Харківської області зупинили ОСОБА_6 , погрожуючи вогнепальною автоматичною зброєю, із застосуванням заходів фізичного впливу, створивши тим самим загрозу його життю і здоров`ю, затримали потерпілого та доставили до приміщення захопленої будівлі відділу поліції № 1 Ізюмського РУП ГУНП в Харківській області за адресою: м. Балаклія вул. Жовтнева (зараз - Захисників України), буд. 33, де останній незаконно утримувався з 18.05.2022 по 07.06.2022 в приміщенні колишнього ізолятору тимчасового тримання, в камері № 1, що є порушенням пункту «а» статті 3 Конвенції в частині заборони жорстокого поводження з особою.

04.06.2022, у порушення ч. 2 ст. 51, ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу I, за наказом ОСОБА_9 та у його присутності потерпілий ОСОБА_6 допитувався із застосуванням фіксації в одному положенні, сидячи на стільці. В ході допиту потерпілому наносились хаотичні удари руками, ногами, гумово палицею по всім ділянкам тіла, застосувався електрошокер в область спини та шиї - близько 5-6 ударів, в результаті чого потерпілому спричинено тілесні ушкодження у вигляді рубців на голові та правому передпліччі, які є результатом заживлення забитих ран, які утворилися від травматичної ді тупих твердих предметів за механізмом удару-стиснення, які відповідно до висновку експерта відносяться до легких тілесних ушкоджень, які викликали незначні скороминущі наслідки, тривалістю не більше 6 днів.

Його відповіді на поставлені питання не зумовлювали припинення катування та нанесення тілесних ушкоджень.

Більш того, ОСОБА_9 допит організовано таким чином, що після поставленого ним запитання невстановлені під час досудового розслідування військовослужбовці ЗС РФ, діючи за попередньою змовою групою осіб, відразу починали наносити удари потерпілому, позбавляючи його можливост надати відповідь.

В камері потерпілий утримувався в умовах, які відповідають критеріям образливого та принизливого поводження з особами, без будь-яких меблів, під час утримання не надавались жодні засоби гігієни, заборонялось відвідувати вбиральні, що зумовлювало здійснення біологічних потреб потерпілим безпосередньо у приміщеннях для утримання, вода та їжа надавалась у незначних розмірах через тривалий проміжок часу, потерпілого утримували без можливості виходу надвір, після застосування фізичного насильства медична допомога не надавалась.

07.06.2022 у денний час доби (більш точний час не встановлений) ОСОБА_6 відпустили додому.

ОСОБА_6 виявляє ознаки розладу психіки «Посттравматичний стресовий розлад», який виник внаслідок протиправних дій військових РФ та учасників пов`язаних з ними незаконних збройних формувань, які полягали у незаконному затриманні, утриманні у камері відділу поліції № 1 Ізюмськог РУП ГУНП в Харківській області, застосуванні фізичного та психологічного насильства, нелюдських умов утримання у період часу з 18.05.2022 по 07.06.2022.

Їх дії носили для ОСОБА_6 психотравмувальний характер та спричинили страждання (моральна шкода).

Події, що відбувалися з ОСОБА_6 у період часу з 18.05.2022 по 07.06.2022, та їх наслідки, постали для нього помірно інтенсивними та тривало психотравмуючими, обумовили негативні зміни фізично, психоемоційної та соціальної сфер його особистості, обмежили його соціальне функціонування т значно погіршили якість життя.

Таким чином, ОСОБА_9 , перебуваючи на території м. Балаклія Ізюмського району Харківської області, діючи в умовах збройного конфлікту, та усвідомлюючи що діє в умовах такого конфлікту, усвідомлюючи явну злочинність власних дій та бажаючи їх настання, віддав наказ підлеглим особам числа військових підрозділів РФ на вчинення нападу на цивільну особу, що є порушенням ст. 51, 75 Додаткового протоколу I (інші порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов`язковість яких надана Верховною Радою України) та на жорсток поводження з цивільним населенням, а саме незаконне утримання, застосування тортур і катування (завданням ударів по різним частинам тіла) цивільної особи ОСОБА_6 , в результаті чого грубо порушив вимоги ст. 3, 28, 68 Конституції України, ст. 1, 2, 3, 4, 6, 31, 32, 147 Конвенції.

У цьому кримінальному провадженні здійснювалися спеціальне досудове розслідування та спеціальне судове провадження (in absentia), судовий розгляд здійснювався за відсутності обвинуваченого.

Судовим розглядом встановлено наступне.

Загальновідомими є обставини тощо, що спланована заздалегідь збройна агресія Росії проти України розпочалася 19-20 лютого 2014 року з військової операції із захоплення частини території України - Кримського півострова. Здійснивши тимчасову окупацію і далі спробу незаконної анекс Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, Російська Федерація перейшла до наступного етапу - війни на українському Донбасі. Вони тимчасово окупували окремі райони Донецької і Луганської областей України. 21 лютого 2022 року Російська Федерація офіційно «визнала» «державами створені в окремих районах Донецької та Луганської областей України терористичні утворення «Донецька народна республіка» та «Луганська народна республіка». 24 лютого 2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий напад на Україну.

У період із 02 березня 2022 року по 11 вересня 2022 року м. Балаклія Ізюмського району Харківської області перебувало під тимчасовою окупацією Російської Федерації.

Це підтверджується наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22 грудня 2022 року № 309, яким було затверджено Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією.

Також підтверджується Переліком територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, який затверджено наказом Міністерства розвитку громад та територій України 28 лютого 2025 року № 376, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 1 березня 2025 року за № 380/43786.

19.10.2022 ОСОБА_7 подав заяву про вчинене щодо нього російськими окупантами кримінальне правопорушення (т. 2 а.с. 190).

Під час пред`явлення особи для впізнання за фотознімками потерпілий ОСОБА_7 впізнав обвинуваченого (т. 2 а.с. 191-194).

Під час проведення слідчого експерименту з відеозаписом потерпілий ОСОБА_7 біля будівлі, зазначеної в обвинуваченні як « ОСОБА_10 », вказав місця де після затримання російські окупанти поставили його до паркану, натягнули шапку на обличчя і замотали скотчем, завели й приміщення усадили, а невдовзі перевезли до будівлі поліції.

У приміщенні ВП № 1 Ізюмського РУП ГУНП в Харківській області, у колишньому ізоляторі тимчасового тримання затриманих та арештованих, потерпілий показав камери, у яких російські окупанти його незаконно утримували і позбавили волі, місце при виході на задній двір, де його побили. Н стіні камери надряпано " ОСОБА_7 18.04.2022-24.04.2022 ІІІ", потерпілий пояснив, що він надряпав час його затримання, та рисками добавляв дні. Показав кабінет на першому поверсі, у іншому крилі будівлі, де російські окупанти, серед яких був і обвинувачений, застосовували до нього насильство (т. 2 а.с. 213-217).

За висновком експерта комплексна судова психолого-психіатрична експертиза встановила, що ОСОБА_7 виявляє ознаки посттравматичного стресового розладу.

Наявний у ОСОБА_7 розлад психіки "Посттравматичний стресовий розлад" виник внаслідок протиправних дій військових Російської Федерації та учасників пов`язаних з ними незаконних збройних формувань, які полягали у незаконному затриманні, утриманні у камері відділу поліції, застосуванн фізичного та психологічного насильства, нелюдських умов утримання у період часу з 18.04.2022 по 28.04.2022.

Дії військових Російської Федерації та учасників пов`язаних з ними незаконних збройних формувань, які полягали у незаконному затриманні, утриманні у камері відділу поліції, застосуванні фізичного та психологічного насильства, нелюдських умов утримання у період часу з 18.04.2022 п 28.04.2022 носили для ОСОБА_7 психотравмувальний характер.

Діями військових Російської Федерації та учасників пов`язаних з ними незаконних збройних формувань у період часу з 18.04.2022 по 28.04.2022 ОСОБА_7 були спричинені страждання (моральна шкода).

Події, що відбувалися з ОСОБА_7 у період з 18.04.2022 по 28.04.2022, та їх наслідки постали для ОСОБА_7 інтенсивно та тривало психотравмуючими, обумовили негативні зміни фізичної, психоемоційної та соціальної сфер його особистості, обмежили його соціальне функціонування та значн погіршили якість життя (т. 2 а.с. 204-208).

Під час пред`явлення особи для впізнання за фотознімками потерпілий ОСОБА_6 впізнав обвинуваченого (т. 2 а.с. 195-198).

Під час проведення слідчого експерименту з відеозаписом потерпілий ОСОБА_6 у приміщенні ВП № 1 Ізюмського РУП ГУНП в Харківській області, у колишньому ізоляторі тимчасового тримання затриманих та арештованих, показав камеру, у якій російські окупанти його незаконно утримували позбавили волі. Камера має місця для відпочинку дві лави. Показав кабінет на першому поверсі, у іншому крилі будівлі, де російські окупанти, серед яких був і обвинувачений, застосовували до нього насильство (т. 2 а.с. 209-212).

За висновком експерта комплексна судова психолого-психіатрична експертиза встановила, що ОСОБА_6 виявляє ознаки посттравматичного стресового розладу.

Наявний у ОСОБА_6 розлад психіки "Посттравматичний стресовий розлад" виник внаслідок протиправних дій військових Російської Федерації та учасників пов`язаних з ними незаконних збройних формувань, які полягали у незаконному затриманні, утриманні у камері відділу поліції, застосуванн фізичного та психологічного насильства, нелюдських умов утримання у період часу з 18.05.2022 по 07.06.2022.

Дії військових Російської Федерації та учасників пов`язаних з ними незаконних збройних формувань, які полягали у незаконному затриманні, утриманні у камері відділу поліції, застосуванні фізичного та психологічного насильства, нелюдських умов утримання у період часу з 18.05.2022 п 07.06.2022 носили для ОСОБА_6 психотравмувальний характер.

Діями військових Російської Федерації та учасників пов`язаних з ними незаконних збройних формувань у період часу з 18.05.2022 по 07.06.2022 ОСОБА_6 були спричинені страждання (моральна шкода).

Події, що відбувалися з ОСОБА_6 у період з 18.05.2022 по 07.06.2022, та їх наслідки постали для ОСОБА_6 інтенсивно та тривало психотравмуючими, обумовили негативні зміни фізичної, психоемоційної та соціальної сфер його особистості, обмежили його соціальне функціонування та значн погіршили якість життя (т. 2 а.с. 199-203).

За висновком експерта судово-медична експертиза встановила, що у ОСОБА_6 маються рубці на голові та правому передпліччі, які є результатом заживлення забитих ран, які утворилися від травматичної дії тупих твердих предметів за механізмом удару-стиснення.

Враховуючи морфологічні особливості рубців на голові та правій руці у ОСОБА_6 , забиті рани на голові та правому передпліччі у нього могли утворитися у період до одного року згідно часу проведення судово-медичної експертизи (експертиза 23.03.2023).

Особливості предметів, якими були нанесені забиті рани, у цих ушкодженнях не відобразилися.

За ступенем тяжкості забиті рани на голові і правій руці ОСОБА_6 відносяться до легких тілесних ушкоджень, які викликали незначні скороминущі наслідки, тривалістю не більше 6-ти днів.

Не виключено, що тілесні ушкодження у ОСОБА_6 могли утворитися за обставинами та механізмом, на які він вказує у протоколі допиту від 14.03.2023 (т. 2 а.с. 218-219).

За дорученням слідчого оперативним підрозділом контррозвідки СБУ, з використанням російської інформаційної бази даних (рос. СПО СК: АС "Российский паспорт"), встановлено особу лише одного з групи російських окупантів, учасників цього злочину. Ним є обвинувачений ОСОБА_9 (рос ОСОБА_9). База даних містить декілька його фотознімків у різні часи, які використовувалися для видачі йому різних документів.

Згодом найбільш якісний, інформативний та актуальний за часом фотознімок ОСОБА_9 слідчий використав для проведення впізнання за фотознімками, під час якого обидва потерпілих впізнали його як одного з учасників злочину щодо них (т. 2 а.с. 220-229).

За дорученням слідчого оперативний підрозділ контррозвідки СБУ встановив, що впізнаний потерпілими ОСОБА_9 на той час був старшим оперуповноваженим відділу управління Федеральної служби безпеки Росії по Балтійському флоту і військам Калінінградської області (в/ч НОМЕР_1). Ві перебував на тимчасово окупованих територіях, у т.ч. м. Балаклія Ізюмського району Харківської області під час вчинення злочинів російської військової агресії (т. 2 а.с. 225).

Потерпілий ОСОБА_7 в суді пояснив, що 18.04.2022 в м. Балаклія їхав своїм автомобілем, на блокпості був затриманий російськими окупантами, у нього забрали документи та ключі від автомобіля. Повели у двір "Горгаза", натягнули шапку на обличчя, замотали скотчем, посадили у підвал, невдовзі перевезли до приміщення відділу поліції. Там посадили у камеру, потім перевели до іншої, одразу побили. Потім повели до іншого кабінету, який він пізніше показав на слідчому експерименті, у той день та 2 наступних дні там його допитували і били. Допитував і керував один і той ж чоловік (обвинувачений ОСОБА_9), серед присутніх говорив тільки він, був активним, він сидів за столом, а інші окупанти стояли, чекали його реакції. Потерпілий ідентифікував його по голосу, а одного разу добре бачив велику частину його обличчя, коли той був у балаклаві з великим вирізом районі очей, через що зміг його впевнено впізнати за фотознімками. Після деокупацію у соціальних мережах бачив сюжет і там зображення одного з російських окупантів, у якому впізнав саме цього ж чоловіка. Цей чоловік прямо не давав іншим наказів його бити, але по інтонації голосу, як змінював при невдоволенні на отримані відповіді, потерпілого починали бити, розуміли коли той зляться. Жодного разу той чоловік побиття не зупиняв. Останній раз він сказав: "давайте его в камеру". Після побиття на голові були шишки, гематоми, крововиливи на спині. В камері утримувалося п декілька чоловіків, було душно, вологo, коли виводили у туалет, а коли у відро у камері, на камеру давали 1,5л води на день. На стіні камери нацарапав про своє перебування там. Після його перевезли ще в інше місце утримання. Після деокупації звернувся до поліції.

Потерпілий ОСОБА_6 в суді пояснив, що 18.05.2022 в м. Балаклія знаходився на ринку, де його затримали російські окупанти з позивним " ОСОБА_11 ", а іншого звали ОСОБА_12 . Його ув'язнили до камери у приміщенні відділу поліції. Днів 15 його взагалі не викликали. Потім викликали н допит, але насильство не застосовували. Через 2 дні його завели в кабінет у іншому крилі 1 поверху будівлі, який показав на слідчому експерименті. Там вже його чекав вже знайомий йому ОСОБА_12 та чоловік, якого він згодом впізнав за фотознімком як ОСОБА_9 . Також зайшов вже знайомий ОСОБА_11 ". Усі вони були з відкритими обличчями. "Ірбіс" став його бити резиновою палкою, розрядом електрошокеру. Коли потерпілий впав, то хтось його ногою вдарив в обличчя, пішла кров. Це могли біти тільки ОСОБА_12 або ОСОБА_13 , не бачив, оскільки лежав обличчям донизу Каширський сидів за столом і фіксував у блокнот, побиттю не перешкоджав. На голові були рани, побитий, у камері відлежувався сутки. Через день знову на допит. Відпустили його через хворобу матері. Ще забрали його скутер. В камері було душно і вологo, не провітрювалася, давали 1 л води н день, при наявності 2 місць для відпочинку у камері було від 6 до 8 чоловік. Після деокупації подав заяву до поліції.

Свідок обвинувачення ОСОБА_14 в суді пояснила, що 18.04.2022 до неї прибігла родичка і повідомила, що до сина приїхали російські військові. Сина вдома вже не було, того дня він не повернувся. Почала його шукати, сказали, що його забрали біля газового господарства. В будівлі відділу поліції ї не зазнался, а наступного дня побачила, як з двору будівлі поліції виїхав автомобіль сина з російськими окупантами. Наступного дня побачила, що автомобілем сина керував окупант з позивним " ОСОБА_15 ". Автомобіль їй віддали, а потім забрала і причеп автомобільний, який залишався у двор газового господарства. Коли сина звільнили, то він був схудлий, побитий, з несвіжими слідами.

Вчинення кримінального правопорушення за попередньою змовою групою осіб означає спільне вчинення цього кримінального правопорушення декількома (двома і більше) суб`єктами злочину, які заздалегідь домовились про спільне його вчинення.

Домовленістю групи осіб про спільне вчинення кримінального правопорушення є узгодження об`єкта кримінального правопорушення, його характеру, місця, часу, способу вчинення та змісту виконуваних функцій, яке може відбутися в будь-якій формі - усній, письмовій, за допомого конклюдентних дій, що висловлені не у формі усної чи письмової пропозиції, а безпосередньо через поведінку, з якої можна зробити висновок про такий намір.

Домовленість досягається словами, жестами, умовними знаками, а іноді поглядами як за тривалий час до початку вчинення кримінального правопорушення, так і за кілька годин, хвилин чи секунд. Початком вчинення кримінального правопорушення вважається початок виконання об`єктивно сторони. Усі погодження до початку замаху є попередніми. При цьому під час вчинення кримінального правопорушення кожен зі співучасників може вчиняти різні дії (подолання опору потерпілого, заподіяння тілесних ушкоджень, заволодіння майном), які спрямовані на досягнення єдиної мети.

Фактичні обставини справи свідчать про те, що хоча обвинувачений ОСОБА_9 у присутності потерпілих і не віддавав наказу іншим російським окупантам на затримання потерпілих, незаконне позбавлення їх волі, застосування до них фізичного чи психологічного насильства, застосування до ни репресій тощо, проте він разом з іншими, не встановленими на цей час особами, діяв спільно, узгоджено, для досягнення спільного результату затримати їх, незаконно позбавити волі тощо, таким чином подавити волю потерпілих та схилити їх до співпраці з окупантами. Важливо, що оскільк злочини щодо потерпілих обвинуваченим були вчинені у різний час, то така його діяльність була систематичною, налагодженим процесом, з відомими усім його учасникам за сторони окупантів правилами, ролями, умовними знаками, жестами, інтонацією голосу тощо в якості наказів до ді виконавцям, з урахуванням заходів конспірації. Тобто, діяльність катівні була поставлена на конвеєр, процедури та процеси її учасниками була добре вивчені та доведені до безмовного (без словесних наказів) автоматизму, з огляду на кількість людей, які ними були незаконно позбавлені волі. У ци конкретних випадках, у присутності потерпілих обвинувачений ОСОБА_9 накази віддавав за допомогою конклюдентних дій, що були висловлені через його поведінку, а саме інтонацію голосу, злість у голосі та висловлюваннях, з яких інші виконавці робили висновок про необхідність у той самий момент застосувати до потерпілих фізичне насильство. Обвинувачений побиття, незаконне позбавлення волі тощо наданою йому владою не припиняв, а тому схвалював та заохочував, наказу на негайне звільнення потерпілих, надання їм медичної допомоги не віддавав.

Це вказує і на те, що обвинувачений ОСОБА_9 діяв з прямим умислом.

Прямим умисел є тоді, коли особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і бажала їх настання (ч. 2 ст. 24 КК).

Тобто особа усвідомлює небезпечний і протиправний характер своїх вчинків, проте має намір та бажання так діяти, а саме досягти мети уникнути самого призову за мобілізацією.

Усвідомлення суб`єктом суспільно небезпечного характеру свого діяння означає, що він усвідомлює усі фактичні обставини вчиненого діяння, які відповідають ознакам складу інкримінованого злочину, та одночасно розуміє, що вчинене ним діяння є шкідливим для суспільства.

Передбачення є адекватним розумовим уявленням особи про неминучість чи можливість конкретних результатів своєї дії (бездіяльності).

Бажання полягає у прагненні досягти чітко визначеної мети і спрямованості волі на її досягнення.

Відповідно до статті 39 Статуту ООН Рада Безпеки ООН визначає існування будь-якої загрози миру, будь-якого порушення миру чи акту агресії і робить рекомендації або вирішує, яких заходів належить вжити відповідно до статей 41 і 42 для підтримання чи відновлення міжнародного миру т безпеки.

Статті 39, 41, 42 розміщені у главі VII Статуту ООН «Дії відносно загрози миру, порушень миру й актів агресії».

Таким чином, положення про визначення Радою Безпеки ООН акту агресії наведено у Статуті ООН у контексті повноважень цього органу з підтримання чи відновлення міжнародного миру та безпеки, а не кримінальної відповідальності фізичних осіб на національному рівні. Чинні для Україн норми міжнародного права й національного законодавства не містять приписів, які б передбачали офіційну констатацію агресії з боку певної держави обов`язковою умовою кваліфікації дій осіб, що беруть участь у збройному конфлікті, як воєнних злочинів.

Для визначення того, чи можуть бути певні діяння кваліфіковані як воєнні злочини, важливим є суспільний контекст, у якому вони вчинені. Такий контекст установлений і охарактеризований у рішенні ЄСПЛ щодо прийнятності звернення «Україна та Нідерланди проти Росії» (Ukraine and th Netherlands v. Russia) від 30 листопада 2022 року (заяви № 8019/16, 43800/14 і 28525/20) (далі рішення ЄСПЛ від 30 листопада 2022 року). Зокрема, у цьому рішенні ЄСПЛ ідеться про збройне вторгнення в Україну російських спецпризначенців, що розпочалося 12 квітня 2014 року; контрол «Всевеликим військом Донським» південно-західних районів Луганської області, в Антрациті, Перевальську та навколо них; ведення протягом травня 2014 року силами «ДНР» і «ЛНР» тривалих військових дій проти державних прикордонних контрольно-пропускних пунктів з метою отримати контроль над ділянками міжнародного кордону між Росією та Україною; постійний потік російських бойовиків та зброї, включаючи реактивні гранатомети та танки, які хлинули в Україну через її східний кордон, та ін. (пункти 52, 108, 153, 180, 181, 183186, 188190, 192194, 601, підпункт II пункт 137).

Установлені в рішенні ЄСПЛ факти є загальновідомими та не потребують доказування у кримінальному провадженні.

Крім цього, в ратифікованих Україною міжнародно-правових актах послідовно закріплений підхід, що дозволяє констатацію міжнародного збройного конфлікту за самим фактом застосування сили незалежно від формального оголошення або визнання стану війни тією чи іншою стороною.

Зокрема, Женевською конвенцією, (IV) передбачено застосування її в усіх випадках не лише оголошеної війни, а й будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше договірними сторонами, навіть якщо стан війни не визнається однією з них.

На національному рівні Україна визнала факти збройної агресії Російської Федерації, розпочатої 20 лютого 2014 року, і тимчасової окупації своїх територій, у тому числі окремих районів Луганської області, у преамбулі та статті 1 Закону України від 15 квітня 2014 року № 1207-VII «Пр забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», Заяві Верховної Ради України від 21 квітня 2015 року № 337-VIII «Про відсіч збройній агресії Російської Федерації та подолання її наслідків» (далі Заява № 337-VIII), преамбулі та статті 1 Закон України від 18 січня 2018 року № 2268-VIII «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях».

Таким чином, наша держава офіційно підтвердила здійснення Російською Федерацією збройної агресії проти України й тимчасову окупацію своїх територій станом на квітень - липень 2014 року.

Стаття 438 КК встановлює відповідальність не за акт агресії, а за порушення під час уже триваючого збройного конфлікту законів і звичаїв війни незалежно від її правомірності або протиправності як такої. Ці закони і звичаї покладають відповідні обов`язки, заборони й обмеження на всіх учасникі бойових дій як на військовослужбовців регулярних армій, так і членів будь-яких інших збройних формувань незалежно від їх юридичного статусу і наявності чи відсутності певного посадового становища. Адже під час війни загроза для життя, здоров`я, безпеки, честі, гідності, свободи, особисто недоторканності мирних жителів, які потребують спеціального юридичного захисту, зумовлена не формальними повноваженнями озброєних осіб, а фактичною владою, яку вони можуть мати над цивільним населенням.

Відтак невизнання акту агресії в порядку, встановленому Статутом ООН, не перешкоджає засудженню і покаранню винних за кримінальне правопорушення, передбачене статтею 438 КК.

З огляду на зазначене на час вчинення ОСОБА_9 злочину норми Женевської конвенції (IV) поширювалися як на військовослужбовців збройних сил Російської Федерації, інших силових структур, так і членів незаконних збройних формувань і представників окупаційної адміністрації, які діяли ві імені та/або в інтересах окупаційної держави. Недотримання такими особами вимог згаданої Женевської конвенції (IV) є порушенням законів і звичаїв війни.

Ніхто з потерпілих не брав участі у бойових діях і не чинив окупантам збройного опору, відтак ці особи перебували під міжнародно-правовим захистом як цивільні особи відповідно до статті 4 Женевської конвенції (IV) і статті 50 Протоколу I.

За таких обставин ОСОБА_9 , затримавши потерпілих, незаконно позбавивши їх волі, застосовуючи до них фізичне та психологічне насильство, схиляючи їх до співробітництва з незаконною окупаційною владою тощо порушив передбачену статтею 31 Женевської конвенції (IV) заборон застосування до осіб, які перебувають під захистом, будь-якого примусу фізичного чи морального порядку. Порушив вимоги статті 32 Женевської конвенції (IV), положення якої визнають неприпустимим застосування до осіб, що перебувають під захистом, будь-яких дій, які завдають фізични страждань, у тому числі тілесних покарань та іншого брутального поводження.

Насильницьке викрадення і тримання в камері потерпілих проти їх волі за змістом становило незаконне ув`язнення їх як осіб, що перебувають під захистом. Зазначені діяння в розумінні статті 147 Женевської конвенції (IV) є серйозним порушенням її вимог.

Наведені вище дії ОСОБА_9 , як співучасника злочину, становили насильство над психічним станом та насильство над здоров`ям потерпілих, заподіявши їм моральної шкоди, а ОСОБА_6 і легкі тілесні ушкодження. Такі дії відповідно до частини другої статті 75 Протоколу I заборонені в будь-яки час і в будь-якому місці незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів окупаційної держави. Цим вчинив жорстоке поводження з потерпілим, що заборонено частиною першою статті 438 КК.

Обвинувачений має право захищатися шляхом на невизнання вини і обставин кримінального правопорушення.

Суд за своїм внутрішнім переконанням, яке ґрунтується на всебічному, повному й неупередженому дослідженні всіх обставин кримінального провадження, керуючись законом, оцінивши кожний доказ з точки зору належності, допустимості, достовірності, а сукупність зібраних доказів - з точки зор достатності та взаємозв'язку визнає їх достатніми для ухвалення обвинувального вироку.

На переконання суду винуватість обвинуваченого доведена поза розумним сумнівом. Можливо дійти висновку про те, що існує єдина версія, якою розумна і безстороння людина може пояснити факти, встановлені в суді, а саме винуватість обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення.

Суд кваліфікує дії обвинуваченого за:

ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України -

жорстоке поводження з цивільним населенням, інші порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов`язковість яких надана Верховною Радою України, вчинене за попередньою змовою групою осіб.

Згідно з ч. 2 ст. 50 КК України покарання має на меті не тільки кару, а й виправлення засуджених, а також запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими, так і іншими особами. Покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.

Відповідно до ст. 65 КК України при призначенні покарання суд повинен врахувати ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення, особу винного та обставини, що пом`якшують та обтяжують покарання.

Тобто, суд, мотивуючи вид та розмір призначеного ним покарання (основного та додаткового), повинен врахувати всі обставини, які мають значення для його призначення.

Виходячи з принципів співмірності й індивідуалізації таке покарання за своїм видом та розміром має бути адекватним (відповідним) характеру вчинених дій, їх небезпечності та даним про особу винного.

Тобто, призначаючи покарання у кримінальному провадженні, залежно від конкретних обставин справи, особи засудженого, дій, за які його засуджено, наслідків протиправної діяльності суд вправі призначити такий вид та розмір покарання, який у конкретному випадку буде необхідним, достатнім справедливим, слугуватиме виправленню засудженої особи та відповідатиме кінцевій меті покарання в цілому.

Поняття судової дискреції (судового розсуду) у кримінальному судочинстві охоплює повноваження суду (права та обов'язки), надані йому державою, обирати між альтернативами, кожна з яких є законною, та інтелектуально-вольову владну діяльність суду з вирішення у визначених законом випадка спірних правових питань, виходячи із цілей та принципів права, загальних засад судочинства, конкретних обставин справи, даних про особу винного, справедливості й достатності обраного покарання тощо.

Дискреційні повноваження суду визнаються і Європейським судом з прав людини, який у своїх рішеннях (справа «Довженко проти України») зазначає лише про необхідність оцінювання представниками судових органів визначення законності, обсягу, способів і меж застосування свободи, виходяч із відповідності таких повноважень суду принципу верховенства права. Це забезпечується, зокрема, відповідним обґрунтуванням обраного рішення в процесуальному документі суду.

Обвинувачений: громадянин Російської Федерації; на той час старший оперуповноважений відділу управління Федеральної служби безпеки Росії по Балтійському флоту і військам Калінінградської області (в/ч НОМЕР_1).

Відсутні обставини, що пом`якшують покарання.

Обставиною, що обтяжує покарання, є вчинення злочину з використанням умов воєнного або надзвичайного стану.

Щирим каяттям є відверта негативна оцінка винною особою своєї кримінально караної поведінки, визнання тих обставин, які їй ставляться в провину, а отже, характеризує її поведінку після вчинення злочину з позицій психологічної переорієнтації, коли вона справді засуджує свій вчинок та визна його антисуспільний характер, про що мають свідчити відповідні об`єктивні дані.

Саме по собі визнання своєї провини ще не означає, що особа стала на шлях виправлення і що її зізнання свідчить про рішучість стати на такий шлях, самоосуд свого вчинку. Щире каяття слід відрізняти від визнання винуватості з метою створити формальні підстави для пом'якшення покарання.

Разом із тим, не заперечення і визнання обвинуваченим об`єктивного розвитку подій автоматично не свідчить про його щире каяття, про відвертий осуд своєї поведінки і відповідне суб`єктивне ставлення до вчиненого.

За відсутності ж щирого каяття, визнання вини є формальним твердженням, яке підтверджує факт лише сам вчинення інкримінованих дій, і його покладення в обґрунтування висновку про можливість виправлення без відбування покарання є необґрунтованим.

Визнання обвинуваченим власної винуватості під тиском зібраних доказів і підтвердження інформації, вже встановленої компетентними органами з інших джерел, не є активним сприянням розкриттю кримінального правопорушення.

Проте відсутні відомості про визнання обвинуваченим винуватості, осудження своєї поведінки, розкаяння, тому, суд не убачає в діях обвинуваченого щирого каяття, активного сприяння розкриттю кримінального правопорушення

Передбачене ч. 1 ст. 438 КК України кримінальне правопорушення карається позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років.

Визначаючи вид та розмір покарання суд також виходить з того, що відповідно до ст. 3 Конституції України, людина, її життя і здоров`я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. В умовах воєнного стану, внаслідок повномасштабної збройно агресії РФ проти України та українського народу в цілому, численних злочинів держави-терориста, тотального насильства, масових вбивств та руйнувань, які засуджував і засуджує увесь цивілізований світ, не проявляючи жодних сентиментів, емпатії та співчуття через масову загибель я військовослужбовців, що стали на захист своєї Батьківщини, так і мирного населення, обвинувачений діяв умисно, свідомо і добровільно, приймав участь у здійсненні збройної агресії РФ, метою якої є намагання знищити Україну як державу та підкорити її населення, встановленні та укріпленн окупаційної влади, схиляючи українців на підтримку і співпрацю з окупантами, вчинив особливо тяжкий злочин, з двох епізодів (щодо двох потерпілих), з особливою зухвалістю, демонстрацією невиправданого будь-якими обставинами насильства щодо цивільного населення. Обвинувачени систематично порушував норми міжнародного гуманітарного права у складі репресивного механізму держави-агресора

Тому, неможливо досягти мети покарання у виді кари, виправлення обвинуваченого та попередження нових кримінальних правопорушень без ізоляції його від суспільства, оскільки кримінальне правопорушення і сам обвинувачений за наведених обставин становлять підвищену суспільну небезпек

За таких обставин позитивні відомості про особу обвинуваченого та обставини на його користь, не свідчать про істотне зниження ступеню тяжкості вчиненого кримінального правопорушення, небезпечності вчинених дій, суспільної небезпеки самого обвинуваченого.

На основі засад законності, справедливості, обґрунтованості та індивідуалізації покарання його необхідно призначити у наближеному до максимального розмірі санкції.

Таке покарання буде необхідним і достатнім в якості кари за скоєне, для виправлення та попередження нових кримінальних правопорушень, співмірним характеру вчиненого діяння та його наслідкам, внаслідок чого буде ефективним.

Ефективність покарання визначається тим, наскільки воно є законним, обґрунтованим і справедливим. Правильне призначення покарання є не тільки важливим засобом боротьби зі злочинністю, а й запобігає вчиненню нових кримінальних правопорушень засудженими та іншими особами.

На переконання суду викладені обставини у сукупності та наведені мотиви свідчать про те, що призначення інших більш м`яких видів або розмірів покарання або із застосуванням положень ст. 69, 75 КК України буде явно м'яким і не буде сприяти виправленню та запобіганню вчиненню нови кримінальних правопорушень як засудженим, так і іншими особами.

Оскільки у такому разі неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність призведе до невідповідності призначеного покарання ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі засудженого через м`якість, воно буде неефективним.

З урахуванням фактичних обставин справи, покарання, що призначається, а також для забезпечення виконання цього вироку, для запобігання спробам переховуватися від суду, необхідно застосувати запобіжний захід у виді тримання під вартою, без визначення розміру застави, до набрання вироко законної сили, за правилом ч. 6 ст. 176, абз. 8 ч. 4 ст. 183 КПК України.

За приписом ч. 5 ст. 374 КПК України у разі ухвалення вироку за наслідками кримінального провадження, в якому здійснювалося спеціальне досудове розслідування або спеціальне судове провадження (in absentia), суд окремо обґрунтовує, чи були здійснені стороною обвинувачення всі можлив передбачені законом заходи щодо дотримання прав підозрюваного чи обвинуваченого на захист та доступ до правосуддя з урахуванням встановлених законом особливостей такого провадження.

Відповідно до рекомендацій Комітету Міністрів Ради Європи важливою умовою застосування спеціального досудового розслідування та спеціального судового розгляду є те, щоб було забезпечено процесуальні права та гарантії осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні, зокрема, прав обвинуваченого бути поінформованим належним чином про дату слухання справи та про своє право на законне та інше представництво в суді.

Частиною 2 статті 297-1 КПК передбачено, що спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочину, передбаченого, зокрема, ст. 438 КК України, стосовно підозрюваного, крім неповнолітнього, який переховується від органі слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук.

За приписами ч. 3 ст. 323 КПК судовий розгляд у кримінальному провадженні щодо злочину, передбаченого статтею 438 КК України, може здійснюватися за відсутності обвинуваченого (in absentia), крім неповнолітнього, який переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупован території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності (спеціальне судове провадження) та/або оголошений в міжнародний розшук.

Відповідно до ч. 3 ст. 12 Закону України № 1207-VII від 15 квітня 2014 року (зі змінами) «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» - порядок вручення повістки про виклик особи, стосовно якої існують достатні підстави вважати, щ така особа виїхала та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, а також правові наслідки ухилення від явки на виклик слідчого, прокурора чи судовий виклик слідчого судді, суду (неприбуття на виклик без поважної причини більш як два рази) підозрюваним, обвинуваченим, яки виїхав та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, визначені КПК України.

Повістки про виклик підозрюваного, обвинуваченого у разі здійснення спеціального судового провадження надсилаються за останнім відомим місцем його проживання чи перебування. Інформація про такі документи та повістки про виклик підозрюваного, обвинуваченого обов`язково публікуютьс в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження згідно з положеннями статті 297-5 КПК України та на офіційних веб-сайтах органів, що здійснюють досудове розслідування, або суду. З моменту опублікування повістки про виклик у вказаний спосіб підозрювани обвинувачений вважається належним чином ознайомленим з її змістом (ч. 1 ст. 297-5, ч. 3 ст. 323 КПК України).

Іншим способом здійснити виклик та направити процесуальні документи неможливо, оскільки не відомі засоби зв`язку та контакти з обвинуваченим (зокрема, електронна пошта), як прокурору, захисникові, так і суду. Направити документи за місцем їх проживання та/або місцем постійної дислокац військової частини, де обвинувачений проходить військову службу, неможливо, оскільки на даний час АТ «Укрпошта» припинено приймання всіх видів міжнародних поштових відправлень призначенням до РФ. Будь-яких заяв чи клопотань від обвинуваченого щодо неможливості розгляду справи з його відсутністю на адресу органу досудового розслідування, прокуратури, суду, захисника не надходило.

Приймаючи рішення щодо проведення спеціального досудового розслідування та проведення розгляду за процедурою in absentia, суд виходив із того, що інкримінований обвинуваченому злочин та його поведінка підпадали під вимоги, зазначені у ч. 2 ст. 297-1 КПК України.

Про підозру у вчиненні кримінального правопорушення ОСОБА_9 повідомлено 30.05.2023, повідомлення вручене призначеному захисникові ОСОБА_8 (т. 2 а.с. 10-32).

Постановою слідчого від 07.06.2023 оголошено розшук підозрюваного на території України та міжнародний розшук (т. 2 а.с. 72-73).

Ухвалою слідчого судді від 08.05.2023 надано дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування (т. 2 а.с. 85-93).

Ухвалою слідчого судді від 30.04.2024 застосовано запобіжний захід у виді тримання під вартою, без визначення розміру застави (т. 2 а.с. 75-84).

16.05.2024 повідомлено про завершення спеціального досудового розслідування та надано доступ до матеріалів досудового розслідування, (т. 2 а.с. 52-53).

До суду обвинувальний акт надійшов 06.06.2024 (т. 1 а.с. 1).

В газеті Кабінету Міністрів України «Урядовий кур'єр» розміщені: оголошення про повідомлення ОСОБА_9 про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, повістки про його виклик на 03, 05, 06 червня 2023 року (т. 2 а.с. 34), повні тексти яких з перекладом російською мовою розміщені н офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора (т. 2 а.с. 35-37) ; оголошення про ухвалення рішення про здійснення спеціального досудового розслідування, повістки про його виклик 13, 14, 15.05.2024 (т. 2 а.с. 39), повні тексти яких з перекладом російською мовою розміщені на офіційном веб-сайті Офісу Генерального прокурора (т. 2 а.с. 40-46) ; оголошення про повідомлення про завершення досудового розслідування та відкриття матеріалів досудового розслідування, повістки про його виклик 20, 21, 22.05.2024 (т. 2 а.с. 50), повні тексти яких з перекладом російською мово розміщені на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора (т. 2 а.с. 51-59); оголошення про виклик як обвинуваченого для участі у підготовчому судовому засіданні (т. 2 а.с. 61, 65, 70, т. 1 а.с. 86, 104, 231), продубльовано на офіційному веб-сайті Балаклійського районного суду Харківсько області (т. 1 а.с. 47-48, 80-81, 93-94, 222-223), повістка розміщена на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора (т. 2 а.с. 62, 66, 71); оголошення про виклик як обвинуваченого для участі у судовому розгляді з повідомленням про прийняте 24.02.2025 рішення здійснювати спеціальне судов провадження (за відсутності обвинуваченого) (т. 2 а.с. 123, 129, 184), продубльовано на офіційному веб-сайті Балаклійського районного суду Харківської області (т. 2 а.с. 104-105, 139-140, 171).

Ухвалою суду від 24.02.2025, за участю захисника, постановлено здійснювати спеціальне судове провадження (т. 2 а.с. 113-116). Оголошення про прийняте рішення розміщено в газеті Кабінету Міністрів України «Урядовий кур'єр» та на офіційному веб-сайті Балаклійського районного суд Харківської області, як було вище зазначено.

Проте ОСОБА_9 протягом досудового розслідування і судового розгляду жодного разу до слідчого, прокурора, в судове засідання не прибув, про неможливість прибуття за викликом не повідомив, жодних документів до не надіслав.

Тобто, ОСОБА_9 з 2023 року, а це протягом двох з половиною років, у встановленому порядку, офіційно, загальнодоступним способом повідомлявся про здійснення щодо нього кримінального провадження, мав об'єктивну можливість ознайомитися з цією інформацією, за бажанням, особист прийняти участь у кримінальному провадженні. Головне, що це право йому було забезпечено.

Крім того, захист здійснював професійний адвокат, чим було забезпечено виконання п. 8 ч. 2 ст. 52, ч. 3 ст. 323 КПК та реалізовано визначені статтями 20, 22 цього Кодексу засади змагальності кримінального процесу та забезпечення права на захист.

Захисник здійснював активні дії, спрямовані на захист обвинуваченого: приймав участь у допиті свідків та дослідженні доказів, звертав увагу суду на роль обвинуваченого у кримінальному правопорушенні, виступав у судових дебатах та посилався на те, що з обвинуваченим не зустрічався та йом невідома його правова позиція, що свідчить про належне дотримання прав обвинуваченого на захист та доступ до правосуддя, з урахуванням здійснення спеціального досудового розслідування та спеціального судового провадження.

На підставі викладеного, керуючись ст. 369-378 КПК України,

у х в а л и в:

1)ОСОБА_9 визнати винуватим у пред`явленому обвинуваченні у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, призначити йому покарання 11 років позбавлення волі.

2)Застосувати до ОСОБА_9 запобіжний захід у виді тримання під вартою, без визначення розміру застави, до набрання цим вироком законної сили.

3)Початок строку відбування покарання обчислювати з дня взяття ОСОБА_9 під варту за цим вироком.

Вирок може бути оскаржений в апеляційному порядку до Харківського апеляційного суду шляхом подачі апеляційної скарги, через Балаклійський районний суд Харківської області, протягом 30 днів з дня його проголошення.

Вирок набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги, якщо таку скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги вирок, якщо його не скасовано, набирає законної сили після прийняття рішення судом апеляційної інстанції.

Обвинувачений має право подати клопотання про помилування, доставку в судове засідання суду апеляційної інстанції, ознайомитися з журналом судового засідання і подати на нього письмові зауваження.

Відповідно до ч. 3 ст. 400 КПК України, якщо апеляційну скаргу подано обвинуваченим, щодо якого ухвалено вирок за результатами спеціального судового провадження, суд поновлює строк за умови надання обвинуваченим підтвердження наявності поважних причин, передбачених статтею 13 КПК України.

Повідомлення про зміст цього вироку опублікувати в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження - газеті Кабінету Міністрів України «Урядовий кур'єр» і на офіційному веб-сайті Балаклійського районного суду Харківської області.

Суддя ОСОБА_1